

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th March, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

PEDAGOGIKA METODOLOGIYASI VA ASOSIY METODOLOGIK YONDASHUVLAR

Jumanova Fatima Uralovna

Nizomiy nomidagi TDPU kafedra mudiri, p.f.n., dotsent

e-mail jumanovafatima@gmail.com

tel:998006914

Annotatsiya:

Ushbu maqolada pedagogika metodologiyasi, metodologiya tushunchasi, asosiy metodologik yondashuvlar haqida atroflicha fikr yuritilgan bo'lib, pedagogika fanlari taraqqiyotining eng muhim xususiyatlaridan biri *fan metodologiyasi* bilan *amaliyot metodologiyasi* o'zaro bog'liq holda uzviy rivojlanishi haqida xulosa va tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: metod, metodologiya, pedagogika, innovatsiya, tamoyillar, qoidalar, zamonaviy, model, kompetent, texnologiya, islohot, raqobat, muhit, yondashuv, tajriba, pedagog, standart, shaxsiy, kasbiy, sifat.

Аннотация:

В данной статье подробно рассмотрены методология педагогики, понятие методологии, основные методологические подходы, даны выводы и рекомендации о том, что одной из важнейших особенностей развития педагогической науки является неразрывное развитие методологии науки во взаимосвязи с методологией практики.

Ключевые слова: метод, методология, педагогика, инновации, принципы, правила, современность, модель, компетентность, технология, реформа, конкуренция, среда, подход, опыт, педагог, стандарт, личный, профессиональный, качество.

Annotation:

This article discusses the methodology of pedagogy, the concept of methodology, the main methodological approaches, gives conclusions and recommendations about the continuous development of one of the most important features of the

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th March, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

development of Pedagogical Sciences in connection with the methodology of Science and the methodology of practice.

Keywords: method, methodology, pedagogy, innovation, principles, rules, modern, model, competency, technology, reform, competition, environment, approach, experience, educator, standard, personal, professional, quality.

“**Metodologiya**” (yunoncha *methodos* – tadqiqot yoki bilish yo‘li, *logos* – tushuncha) termini ilmiy lug‘at tarkibida bir necha ma‘nolarda qo‘llaniladi:

- 1) *metodologiya* – bilishning ilmiy metodlari haqidagi ta‘limot;
- 2) *metodologiya* – biror-bir fanda qo‘llaniladigan metodlar majmui;
- 3) *metodologiya* – nazariy va amaliy faoliyat tuzilmasi, uning tashkil etilish tamoyillari va uslublari tizimi.

Metodologiyaning ikki pog‘onasi farqlanadi:

I pog‘ona – amaliy faoliyat darajasi;

II pog‘ona – ilm-fan darajasi.

Metodologiya o‘zining *I pog‘onasida* faoliyat tuzilmasi, uning mantiqiy tashkil etilishi, metodlari va vositalari haqidagi ta‘limot sifatida namo-yon bo‘ladi, *II pog‘onasida* ilmiy bilishni tashkil etish tamoyillari, shakl-lari va metodlari haqidagi ta‘limot sifatida qarab chiqiladi.

Pedagogika fani metodologiyasi – 1) pedagogik voqelikni bilish va qayta o‘zgartirish tamoyillari, metodlari, shakllari va chora-tadbirlari haqidagi ta‘limot; 2) voqelikni pedagogik bilish va qayta o‘zgartirish haqida-gi nazariy qoidalar majmui. Keltirilgan ta‘riflarda pedagogik voqelikni bilish vositalari bilan uni qayta o‘zgartirish texnologiyalarining uyg‘unla-shuvi o‘z aksini topadi.

Pedagogika fanida ham boshqa fanlar kabi metodologiyalarning bir-bi-riga pog‘onali (bosqichli) bo‘ysunishi mavjud (2.10-rasm):

- 1) *umumilmiy metodologiya* – materialistik dialektika, bilish nazariyasi, mantiq;
- 2) *xususiy-ilmiy metodologiya* – pedagogika yoki boshqa fanlar metodologiyasi;
- 3) *mavzuiy metodologiya* – masalan, pedagogikada didaktika metodologiyasi, ta‘lim mazmunini tanlash metodologiyasi, biologiya o‘qituvchilarining malakasini oshirish metodologiyasi va sh.k.

Pedagogika metodologiyasining funksiyalari (vazifalari):

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th March, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

1) **gnoseologik (bilish) funksiyasi** – ushbu funksiyaning amalga oshishi o‘rganilayotgan pedagogik hodisalar va jarayonlarning *tavsifi* (nimadan ibo-rat?), *sababi* (nima uchun shunday?) va *oqibati* (nima bo‘ladi?) qandayligini ta‘minlaydi;

2) **prakseologik (qayta o‘zgartirish) funksiyasi** – maqsadlarni belgi-lash va qo‘yilgan ma‘rifiy (ta‘limiy, tarbiyaviy) maqsadlarga erishish yo‘l-lari, usullari va texnologiyalarining konstruktiv (amaliy) tavsifini hamda natijalarning pedagogik amaliyotga tatbiq etilishini ta‘minlaydi. Mazkur funksiyaning amalga oshishi pedagogikani tatbiqiy fanga aylantiradi va uning amaliy ahamiyatini ochib beradi;

3) **aksiologik (baholash) funksiyasi yoki pedagogika fanining rivoj-lanishini tekshirish funksiyasi** – ushbu funksiyaning amalga oshishi peda-gogik modellar, qayta o‘zgartirishlar, innovatsiyalar va shu kabilarni baho-lash tizimi va samaradorlik mezonlarini ishlab chiqishga imkon beradi;

4) **refleksiv (tahliliy) funksiyasi** – pedagogika fani taraqqiyoti na-tijalarini tahlil qilish va tushunishga, pedagogik tadqiqot metodlari tizi-mini takomillashtirishga, ya‘ni pedagogika fanining o‘zini o‘rganishga qara-tilgan;

5) **me‘yoriy (ko‘rsatmali) funksiyasi** – “nima qanday bo‘lishi kerak”li-gini ko‘rsatadi;

6) **evristik (ijodiy) funksiyasi** – nazariy va amaliy muammolarni shakllantirish va ularning yechimlarini izlashdan iborat bo‘lib, pedagogika-ning fan sifatida funksiyalari amalga oshiriladi.

Shunday qilib, **pedagogika metodologiyasining umumiy vazifalari** quyidagilarni o‘z ichiga oladi:

- 1) pedagogika predmetini va uning boshqa fanlar orasida tutgan o‘rnini aniqlash;
- 2) pedagogik tadqiqot muammolari majmuini aniqlash;
- 3) pedagogik voqelik haqidagi bilimlarni axtarib (izlab) topish tamo-yillari va usullarini, ularni qayta o‘zgartirish va sharhlash (izohlash) me-todlarini aniqlash;
- 4) pedagogik nazariyaning tuzilmasi, vujudga kelishi va rivojlanishi usullarini o‘rganish;
- 5) fan va amaliyotning bir-biriga samarali ta’sir ko‘rsatishi shart-sha-roitlarini aniqlash, fan yutuqlarini pedagogik amaliyotga joriy etishning asosiy yo‘llarini topish;
- 6) pedagogik konsepsiyalarni tahlil qilish va tekshirish.

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th March, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

Pedagogika fanlari taraqqiyotining eng muhim xususiyatlaridan biri *fan metodologiyasi* bilan *amaliyot metodologiyasi* o‘zaro bog‘liq holda uz-viy rivojlanishi hisoblanadi. Zero, *fan metodologiyasi* amaliyotchi pedagog-lar uchun pedagogik vazifalarni hal etish shart-sharoitlari, yo‘l-yo‘riqlari va usullarini aniqlab beradi, *amaliyot metodologiyasi* pedagog olimlarni metodologik majmularning maqsadga muvofiqligi, pedagogik voqelikni qay-ta o‘zgartirish texnologiyalari haqidagi ma’lumotlar bilan ta’minlaydi.

Pedagogikada fan va amaliyot metodologiyalarining o‘zaro shartlangan-ligi ilmiy-amaliy muammolar yechimini nazariy-tatbiqiy ta’minlashga ham-da istalgan nazariy va amaliy pedagogik tadqiqotning metodologik majmui-ni ishlab chiqishga imkon beradi. Fan va amaliyot metodologiyasining o‘zaro bog‘liq holda rivojlanishi pedagogik amaliyotga *innovatsiyalarni* joriy etish imkoniyatini yaratadi.

Pedagogikadagi asosiy metodologik yondashuvlar (2.10-rasm):

1) ***tizimli yondashuv*** – murakkab pedagogik ob’ektlarni yaxlit tadqiq etishda foydalaniladi va o‘zaro bog‘liq quyidagi tarkibiy qismlar tizimini ifodalaydi: a) pedagogik jarayonning maqsadi; b) o‘qituvchi faoliyati; v) pedagogik jarayonning mazmuni, metodlari, shakllari va vositalari; g) o‘quvchi faoliyati; d) pedagogik jarayonning natijasi. Pedagogik ob’ektni tizimli yondashuv nuqtai nazaridan o‘rganish ob’ektning ichki va tashqi aloqalari va bog‘lanishlarini tahlil qilishni, uning barcha tarkibiy qismlarini o‘rni va vazifalarini hisobga olgan holda ko‘rib chiqishni anglatadi. Tizimli yonda-shuvni amalga oshirishning mohiyatini ochib beruvchi asosiy *tamoyillar* quyidagilardan iborat:

- tizim ichidagi har bir tarkibiy qism, xususiyat va munosabatlarning bir butunlik ichida tutgan o‘rni va vazifalariga bog‘liqligini aks ettiruvchi *yaxlitlik tamoyili*;
- tizimni uning tarkibiy qismlari o‘rtasidagi bog‘lanishlar va munosabatlar majmuini ochish orqali tavsiflashga imkon beruvchi *tuzilmaviylik tamoyili*;
- tizimning tashqi va ichki omillari *o‘zaro bog‘liqligi tamoyili*;
- ob’ektni uch jihatdan, ya’ni mustaqil tizim sifatida, yuqori daraja-li tizimning tarkibiy qismi sifatida, tizimning tarkibiy qismlariga nisbatan yuqori ierarxik darajadagi tizim sifatida ko‘rib chiqishni nazarda tutuvchi *ierarxiya tamoyili*;
- tizimli ob’ektni tavsiflash uchun bir necha modellar yaratish zarurligini anglatadigan *tizim taqdimotining bir talaylik tamoyili*;

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th March, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

• tizimni va uning tarkibiy qismlarini nafaqat statik (turg'un), bal-ki dinamik (o'zgaruvchan) tizim sifatida o'rganishni talab qiluvchi *tarixiy-lik tamoyili*.

Tizimli yondashuvning asosiy vazifasi – pedagogik jarayonda barcha tarkibiy qismlarning o'zaro bog'liqligini hisobga olishdan iborat;

2) **shaxsiyatli yondashuv** – odamning shaxs sifatida ijtimoiy faol va ijodiy mohiyati haqidagi tasavvurni yuzaga keltiradi va shaxsni ijtimoiy-tarixiy taraqqiyot mahsuli, madaniyat sohibi sifatida e'tirof qiladi. Shaxsiyatli yondashish pedagogik jarayon tuzilmasida, uni amalga oshirishda *shaxs-ga mo'ljall* olishni ifodalaydi. Bu tamoyil shaxsning beqiyosligini, uning aqliy-axloqiy erkinligini, hurmatga loyiqligini talab etadi. *Asosiy vazifasi* - pedagogik jarayonda shaxs iqtidorining tabiiy rivojlanishiga, uning ijodiy imkoniyatlariga tayanish va buning uchun tegishli shart-sharoitlar yara-tib berishdan iborat;

3) **faoliyatli yondashuv** – faoliyat shaxs kamolotining asosi, vositasi va omili hisoblanadi. Bu dalil pedagogika fani va amaliyotiga shaxs faoliyati nuqtai nazaridan yondashish zaruratini keltirib chiqaradi. Faoliyatli yondashish tatqiq etilayotgan ob'ektni faoliyat tizimi doirasida qarab chiqishni nazarda tutadi. Faoliyat - shaxsning o'z-o'ziga va olamga bo'lgan munosabatida o'z ifodasini topadigan faollik shaklidir. Faoliyat - odam va jamiyatning mavjudlik, rivojlanish usuli bo'lib, tabiat va ijtimoiy voqelikni, xusu-san, odamni qayta o'zgartiruvchi ko'p jihatli jarayondir. Odamni qayta o'zgar-tirish uchun uning hatti-harakati va faoliyati mo'ljallarini o'zgartirish zarur bo'ladi. Xususan, o'qish, o'yin, muloqot, mehnat faoliyati bola shaxsini shakllantirish va kamol toptirishning eng muhim omillari hisoblanadi. *Asosiy vazifasi* – pedagogik jarayonda maqsadga muvofiq faoliyat turlarini tanlash va ularning samarali tashkil etilishini ta'minlashdan iborat;

4) **dialogik (muloqotli) yondashuv** – shaxs – jamoaviy, birgalikdagi o'zaro faoliyatga bo'lgan ehtiyojlar asosida kishilar o'rtasida o'zaro munosabatlar o'rnatilishi va rivojlanishi jarayonining mahsuli va natijasidir. Shu sababli shaxs ijtimoiy guruhlar o'zaro aloqadorligining sub'ekti (sohibi) sifatida o'ziga xos munosabatlar tizimida qarab chiqiladi. *Asosiy vazifasi* – pedagogik jarayonda insoniy munosabatlarga imkoniyat yaratish, jamoa ruhiyatini tartibga solish, sub'ektlarning psixologik-pedagogik birli-gini ta'minlashdan iborat;

5) **aksiologik (qadriyatli) yondashuv** – nazariya va amaliyot o'rtasida o'ziga xos "ko'priq" vazifasini o'taydi, ya'ni bilishning amaliy va mavhum-nazariy darajalari bilan atrofdagi olamga (jamiyatga, tabiatga, madaniyatga, o'z-o'ziga) munosabat

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th March, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

o'rtasidagi aloqa mexanizmi vazifasini bajaradi. Mazkur yondashish insonning hayotiy qadriyatlari, ta'lim-tarbiya va pedagogik faoliyat jamiyatda haqiqatan tan olinishi va amalga oshishini ifodalaydi. *Asosiy vazifasi* – pedagogik jarayonda insoniy qadriyatlarga asoslangan ta'lim-tar-biya amaliyotini takomillashtirish va shu asosda pedagogika fanlarini ri-vojlantirish;

6) *madaniyatshunoslik yondashuvi* – qadriyatlar haqidagi ta'limotga asoslanadi va odamning madaniyat bilan ob'ektiv munosabatini ifodalaydi. Har qanday odam muayyan madaniyatning bir qismini o'zida saqlaydi. U o'zi o'z-lashtirgan madaniyat asosida nafaqat rivojlanadi, balki unga yangiliklar ham kiritadi, ya'ni madaniyat ijodkoriga aylanadi. *Asosiy vazifasi* – pedagogik jarayonda madaniy oqimning ishtirok etishini ta'minlash, madaniy ijodkorlikni faollashtirishdan iborat;

7) *antropologik yondashuv* – pedagogik jarayon tuzilmasi va uni amalga oshirishda inson haqidagi fanlar ma'lumotlaridan tizimli foydalanish. *Asosiy vazifasi* – odamning barcha jihatlari va munosabatlarini majmuiy bilish asosida pedagogik jarayonni tashkil etish;

8) *etnopedagogik yondashuv* - pedagogik jarayonni milliy an'analar, urf-odatlar va madaniyatga tayangan holda tashkil etish va amalga oshirish. Bo-la shaxsi milliy madaniy muhitda o'sadi va shakllanadi. *Asosiy vazifasi* – pedagogik jarayonda milliy-madaniy muhitni o'rganish va shakllantirish, uning tarbiyaviy imkoniyatidan to'liq foydalanish.

Pedagogikaning yuqorida qayd etilgan metodologik tamoyillari, *bi-rinchidan*, soxta, yuzaki bo'lmagan haqiqiy muammolarni ajratib olishga va ularni hal etish rejasi hamda usullarini belgilashga, *ikkinchidan*, ta'lim-tarbiyaning eng dolzarb muammolarini yaxlit va dialektik birlikda tahlil qilishga, ularning bir-biriga bosqichli bo'ysunishini aniqlashga, *uchinchi-dan*, metodologik tamoyillarga oid ma'lumotlar ob'ektiv bilimlar olishga, pedagogik yakka hokimlik qoliplaridan qutulishga imkon beradi.

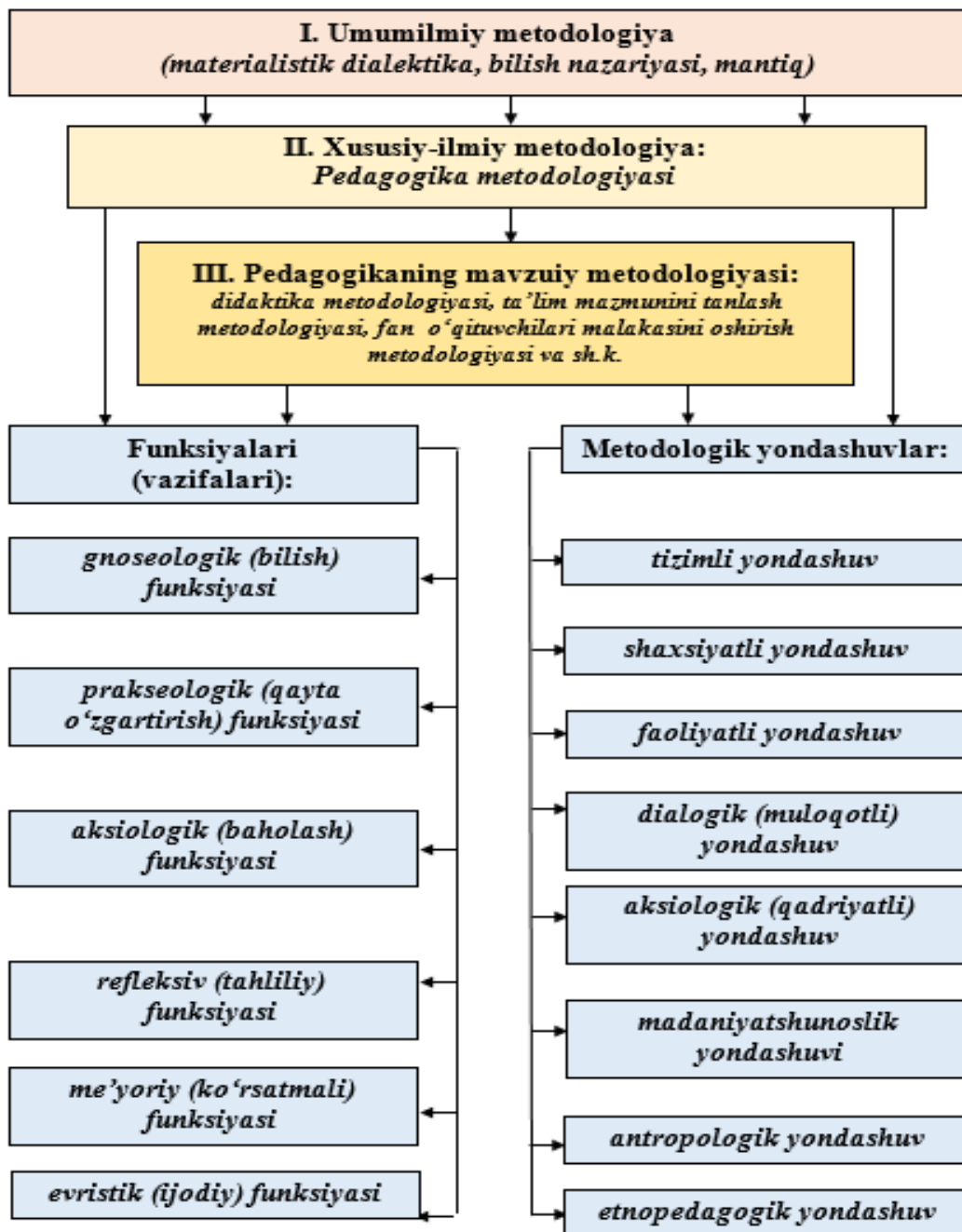
Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th March, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

2.10-rasm. Pedagogika metodologiyasining funksiyalari va asosiy metodologik yondashuvlar

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th March, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar strategiyasi to‘g‘risida”gi Farmoni // O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari to‘plami. –T., 2017.
2. Shodiyeva M.J. Boshlang‘ich sinf o‘qituvchilari malakasini oshirish tizimining o‘quv-metodik ta‘minotini takomillashtirish: pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori diss. (PhD). –T., 2019.
3. F.Jumanova, S.Avazova, G.Jabborova, U.Xusniddinov. “Umumiy pedagogika asoslari” o‘quv uslubiy qo‘llanma, Chirchiq-2020
4. Mannopovna, J. O., Uralovna, J. F., & Rahmatullayevna, M. S. (2020). Formation of artistic perception of future teachers. *International Journal of Psychosocial Rehabilitation*, 24(6), 518-526.
5. Маҳкамов, У., Жуманова, Ф., & Равшанов, Ж. (2020). БЎЛАЖАК ЎҚИТУВЧИЛАРНИ ТАРБИЯВИЙ ИШЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ВА БОШҚАРИШГА ТАЙЁРЛАШ. *Academic research in educational sciences*, (3), 815-830.
6. Жуманова, Ф. У., & Жабборова, О. М. (2020). УЧИНЧИ РЕНЕССАНС ДАВРИДА БОШЛАНГИЧ ТАЪЛИМ. *Academic research in educational sciences*, (4), 238-243.
7. Жуманова, Ф. У., & Мирзарахмонова, Ш. М. (2021). Дуал таълим ва унинг имкониятлари. *BOSHQARUV VA ETIKA QOIDALARI ONLAYN ILMIY JURNALI*, 1(6), 122-124.
8. Jumanova, F. U., & Alfayzov, S. A. (2021). Boshqaruv ilmiga sharq mutafakkirlarining ilmiy qarashlari. *Academic research in educational sciences*, 2(4), 57-62.
9. Jumanova, F. U. (2020). Jabborova OM PRIMARY EDUCATION IN THE THIRD RENESSANCE. *Academic Research in Educational Sciences*, 1(4), 238-243.
10. Jumanova, F. U., & Artikova, N. S. (2021). PIRLS tadqiqotlariga tayyorlashda “organayzer” metodidan foydalanish imkoniyatlari. *Academic research in educational sciences*, 2(CSPI conference 1), 1471-1475.
11. Jumanova, F. U., & Artikova, N. S. (2021). Shaxs kamoloti va faoliyat (muloqot), ularni boshqarish ma’rifiy pedagogic muammo sifatida. *Academic research in educational sciences*, 2(4), 81-88.

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th March, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

12. Artikova, N. S., & Jumanova, F. U. (2021). Boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'quvchilarida o'qish savodxonligini rivojlantirish (PIRLS) misolida. *Образование и наука XXI веке*, 1(19), 455-460.
13. Jumanova, F. U., & Artikova, N. S. (2021). Boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'qish savodxonligini rivojlantirishning ilmiy asoslari. *Образование и наука в XXI веке*, 3(20), 389-396.
14. Artikova, N. S., & Jumanova, F. U. (2021). Boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'quvchilarida o'qish savodxonligini rivojlantirish (PIRLS) misolida. *Образование и наука XXI веке*, 1(19), 455-460.
15. Jumanova, N., & Abirqulova, S. (2022). O'SMIRLIK DAVRIDA AGRESSIV HOLATLAR RIVOJLANISHINING PSIXOLOGIK JIHATLARI. *Журнал Педагогики и психологии в современном образовании*, 2(4).
16. Jumanova, F. U., & Sayurova, A. M. (2022). WHY CREATIVITY IS THE MOST IMPORTANT QUALITY YOU HAVE. *Scientific progress*, 3(3), 474-476.
17. Жуманова, Ф. У., & Назирова, Г. К. (2021). Мактаб ўқувчиларида соғлом турмуш тарзини ривожлантиришнинг психологик-педагогик омиллари. *Academic research in educational sciences*, 2(6), 27-32.
18. Жуманова, Ф. У. (2022). КОМПЕТЕНЦИИ, НЕОБХОДИМЫЕ ПРЕПОДАВАТЕЛЮ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ В НОВЫЙ ПЕРИОД ПРИМИРЕНИЯ: <https://doi.org/10.53885/edinres.2022.10.10.012> Жуманова Фатима Ураловна Ташкентский государственный педагогический университет имени Низами, Кафедра педагогики и психологии дошкольного образования, Доцент, кандидат педагогических наук. *Образование и инновационные исследования международный научно-методический журнал*, (10), 115-122.
19. Жуманова, Ф. У. (2022). ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОНДА УМУМТАЪЛИМ МАКТАБЛАРИДА ТАРБИЯВИЙ ИШЛАРНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ВА БОШҚАРИШ. *Архив научных исследований*, 2(1).
20. Jumanova, F. (2021). МАКТАБГАЧА ЁШДАГИ БОЛАЛАРНИ КРЕАТИВ ФИКРЛАШГА ЎРГАТИШНИНГ ПСИХОЛОГИК АСПЕКТЛАРИ. *Scienceweb academic papers collection*.
21. Jumanova, F. U., & Alfayzov, S. A. (2021). BO'LAJAK O'QITUVCHILARDA MENEJERLIK KOMPETENSIYASINI SHAKLLANTIRISHDA

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th March, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

PSIXOLOGIK METODLARDAN FOYDALANISH. Academic research in educational sciences, 2(CSPI conference 1), 1069-1072.

22. Jumanova, F. (2021). ИНСОННИНГ КИЙИНИШ МАДАНИЯТИ, УНИНГ ХУСН ВА ОДОБ РАМЗИДИР. Scienceweb academic papers collection.
23. Jumanova, F. U. (2021). Янги Ўзбекистон таълим тизимида амалга оширилаётган ислохотлар. Science and Education, 2(Special Issue 1), 67-77.
24. Jumanova, F. (2021). БОШЛАНҒИЧ СИНФ ЎҚУВЧИЛАРИНИ ЛУҒАТ БОЙЛИГИНИ ОШИРИШДА ЛИНГВО-ПЕДАГОГИК АСОСЛАР. Scienceweb academic papers collection.
25. Jumanova, F. (2021). BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA O'QISH SAVODXONLIGINI RIVOJLANTIRISH (PIRLS MISOLIDA). Scienceweb academic papers collection.
26. Жуманова, Ф. У., & Джуманов, А. М. (2021). СУЩНОСТЬ И ЗНАЧЕНИЕ ФОРМИРОВАНИЯ ВАЛЕОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ СТУДЕНТОВ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ВУЗА. Экономика и социум, (10 (89)), 1361-1364.
27. Uralovna, J. F. (2023). INNOVATIVE POTENTIAL OF THE TEACHER. *Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities*, 11(5), 2514-2517.
28. Urolovna, J. F., & Kamalovna, Y. S. (2023). REPRODUCTIVE MADANIYATNI SHAKLLANTIRISHNING HISTORICAL AND HISTORICAL DEVELOPMENT. *American Journal of Research in Humanities and Social Sciences*, 11, 189-192.
29. Uralovna, J. F. (2023). SOCIAL AND PEDAGOGICAL CHARACTERISTICS OF THE DEVELOPMENT OF CREATIVITY OF CHILDREN IN PRESCHOOL EDUCATIONAL ORGANIZATIONS. *Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities*, 11(4), 20-23.
30. Uralovna, J. F. (2023). YANGI O'ZBEKISTON SHAROITIDA BO'LAJAK O'QITUVCHILARNING INNOVATSION KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISH. *Science and innovation*, 2(Special Issue 5), 392-398.

